

Balears en positiu

En els darrers mesos –i encara d'una manera més intensa durant les darreres setmanes– s'han produït a les Illes Balears tota una sèrie d'esdeveniments que han donat un cert gir a un panorama fins ara negatiu. És ben cert que es tracta d'un seguit de fets que no mantenen cap relació directa entre ells, però la contemporaneïtat amb què s'han produït el fa, d'alguna manera, complementar. Es tracta, doncs, d'indicis que ens permeten de pensar que alguna cosa està canviant en les tradicionalment tranquil·les, plàcides i conservadores Balears.

D'alguns d'aquests fets n'hem vingut informant puntualment al llarg de les últimes setmanes, dels altres en parlem en aquest mateix número. Aquest és el cas de la notícia que el Govern balear ha apostat per dur endavant les mesures en matèria lingüística anunciades pel president Cristòfol Soler en el seu debat d'investidura. Un procés que va començar amb la creació de la Direcció General de Política Lingüística, una reivindicació històrica dels sectors culturalment conscienciats. Ara, s'ha anunciat la posta en marxa del Pla Pilot de Normalització. Un pla insuficient, que tot s'ha de dir, però pla al cap i a la fi. Són dos motius més que fundats per a l'esperança, sobretot si tenim present que al llarg de dotze anys de "canellisme" no s'havia fet cap passa en aquest sentit.

Ara bé, tampoc es tracta de caure en un optimisme cec. No s'ha d'oblidar que el PP, a Balears també, és el partit conservador que s'ha caracteritzat fins avui per una ofensiva constant contra el català i, el què és més greu encara, en favor d'una uniformització cultural i lingüística castellano-espanyola. Així va ser durant dotze anys. Representa realment Soler un canvi de rumb? Formalment sí i cal esperar de les seues mesures polítiques que els fets –el fons al descobert– acompanyen les formes. Soler porta vuit mesos al capdavant del govern. Temps suficient

per demanar accions concretes. El Pla Pilot ho és? D'entrada, ja s'ha dit, sembla insuficient, sobretot per aquesta incomprendible tímidesa a l'hora d'aplicar-lo "experimentalment" només a cinc municipis de tota la comunitat autònoma. Per què "experimentalment"? Dit d'una altra manera, per què l'aplicació dels preceptes d'una Llei de Normalització Lingüística, que data de 1986 i que fins ara s'han incomplert sistemàticament, ha de romandre encara en el terreny de l'experimentació? De moment, la passa endavant feta pel president recomana d'esperar i veure com es resolen aquestes incògnites en un breu termini de temps. Tot i així, seria un error polític desapropiar les mostres de bona voluntat fetes per vint municipis més que han demanat l'entrada al Pla Pilot. Un gest que cas de no ser contemplat convertiria en decebedor un pla limitat només a cinc. És aquesta la crítica a una mesura que no pretén amagar de cap manera el fet que el Pla, per tímid que pugui semblar, és infinitament millor que el currículum lingüístic de Gabriel Cañellas.

D'altra banda, el PP de les Illes farà, tot just José Maria Aznar haja format govern –fet tan incert com tot allò que en depenga–, el seu congrés extraordinari. Atenent a l'evolució última

de l'equilibri intern de poder, tot fa suposar que el tàndem Joan Huguet-Cristòfol Soler eixirà reforçat. Huguet, president del PP balear amb qui reproduïm una entrevista en pàgines interiors, es presenta a la reelecció amb el recolzament explícit de Soler. I això no és una anècdota: el president autonòmic va explicar aquest suport adduint que el sector anticatalanista –liderat per Joaquim Cotoner– havia pres posicions en favor del crític Joan Verger, ex-president del Consell Insular de Mallorca (CIM). En aquest sentit, les coses resten avui més clares que mai. I és, justament, aquesta reorientació del PP la que permet, fins i tot, especular entorn del paper del PP balear en les converses entre els conservadors i CiU de cara a un hipotètic futur pacte. Un pont que es pot

“En els darrers mesos s'han produït una sèrie de fets a les Balears que tot i no mantenir cap relació directa entre ells, la seua contemporaneïtat els fa complementar. Són indicis que les coses estan canviant.”

qualificar de real o no, però que el simple plantejament li atorga ja algunes possibilitats. Això, a la dita entrevista amb Joan Huguet, queda ben clar: el PP de les Illes –i per extensió, el Govern balear– poden ajudar o no al pacte, però les bones relacions amb CiU i amb el Govern de la Generalitat són un fet que, al marge d'altres qüestions, es mantindrà. La pròxima visita de Jordi Pujol a Mallorca per recuperar les relacions bilaterals entre els dos executius n'és una prova clara.

Però hi ha més dades per a l'optimisme. Ho demostra el fet que el nacionalisme continua creixent a Balears malgrat el bipartidisme polític en què s'ha ingressat a partir del 3-M. I tot i que, certament, el fet que el percentatge del 90% del vot l'hagen obtingut el PP, el PSOE i IU (el 90%) no justifica un optimisme exagerat, si ho mirem des del punt de vista dels condicionants (eleccions fortament polaritzades, vot útil, activació de vot normalment "adormit"...) la dada que un partit nacionalista com el PSM obtinga quasi 5.000 vots més que en les eleccions generals del 93 (quan n'obtingué 20.000) significa alguna cosa. Si més no que el projecte nacionalista gaudeix, fins i tot en condicions extremadament adverses, de bona salut. Si a això li afegim el resultat d'UM –molt inferior a les expectatives– comprovarem que el nacionalisme polític, conjuntament, se situa en unes eleccions generals per sobre dels trenta mil vots. Molt pocs al costat dels 200.000 del PP, però és com partit que l'envit no és fàcil. Aquesta bossa de vot –fidel al projecte més enllà de qui encapçala la llista electoral– està consolidada i, dins dels paràmetres balears, aquest és un fet important. Avui per avui, doncs, no és pot fer cap govern "de progrés" a esquenes del nacionalisme i això representa una capacitat d'influència a tenir en compte i a mesurar. I tot i les incògnites que caracteritzen les difícils relacions entre els dos partits nacionalistes, és d'esperar que puguin, encara que siga molt poc a poc, apropar-se. Tal vegada el congrés del PSM, previst a les darreries d'enguany, obrirà alguna porta en aquest sentit. L'entesa es fa avui més necessària que mai i això requereix, d'un costat, un cert grau de pragmatisme,

i d'un altre, la renúncia a determinats plantejaments.

De fet, l'exemple que de la renúncia mútua s'obté benefici el tenim a les Pitiuses. Qui havia de dir que després de vint anys d'hegemonia conservadora, una independent –amb el suport del PSOE, Els Verds, EU, ERC i ENE– aconseguiria l'acta de senadora? Doncs així ha estat i únicament l'acord ho ha fet possible. I a part del fet que l'experiència siga extrapolable o no ho siga, es tracta d'un exemple a tenir present. Ben segur que hi ha més diferències entre els cinc partits que han donat suport a la candidatura "Eivissa i Formentera al Senat", que no entre PSM i UM.

I encara cal analitzar una dada política més. EU a Balears sembla haver-se consolidat, després de molts anys de sequera de vots. Que la coalició que lidera Eberhard Grosske a les Illes avale una pràctica política prou diferenciada a la IU d'Anguita és també motiu d'esperança. El pacte de govern municipal amb el PSOE a Calvià i al CIM, així ho demostren.

Precisament, ha estat en el CIM on els resultats de les eleccions han tengut un efecte més positiu. El Pacte de Progrés (PSOE, PSM i UM) amb el suport extern d'EU) sembla haver iniciat la cohesió que li permetia arribar a 1999. És una bona notícia. Un contrapoder a l'hegemonia conservadora –tot i les noves formes del PP– és molt necessari per la salut de la identitat balear.

Amb tot, la notícia més gratificant i positiva ha vingut

“La notícia més gratificant i positiva ha vingut del món de la comunicació. S’ha fet esperar molt, massa, però és a punt de nàixer. Les Illes tindran un diari en català: el ‘Diari de Balears’. El primer de la seua història. Ho ha fet possible Pere Serra, editor de premsa que sempre ha tingut una especial sensibilitat pel fet lingüístic.”

del món de la comunicació. S’ha fet esperar molt, massa, però és a punt de nàixer. Les Illes tindran, segurament des de l’1 de maig, un diari en català. El primer de la seua història. Ho ha fet possible Pere Serra, editor de premsa –l’únic que conserva la identitat clarament mallorquina– que sempre ha tingut una especial sensibilitat pel fet lingüístic. Serra va iniciar, a les pàgines de l’*Última Hora*, cursos de català en els difícils anys del franquisme, ha pres sempre posicions editorials clares i llampants en favor del català..., però mai no s’havia atrevit amb el que sovint li demanava molta gent. Ara ha fet la passa i el *Diari de Balears* serà una realitat.

Tot plegat, això: símptomes d’esperança.